

„Службени гласник РС“, бр. 48/2017

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЖИВКОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представка број 318/15)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

4. април 2017. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакцијске измене.

У предмету Живковић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Luis López Guerra, *председник,*

Dmitry Dedov,

Branko Lubarda, *судије,*

и Fatoş Ağa, *заменик секретара Одељења,*

После већања на затвореном заседању 14. марта 2017. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 318/15) против Србије коју је Суду поднела према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција”) држављанка Србије, госпођа Снежана Живковић (у даљем тексту: „Подноситељка представке”), 12. децембра 2014. године.
2. Подносиоцу представке заступао је господин М. Милошевић, адвокат из Београда. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада”) првобитно је заступао њен бивши заступник, госпођа В. Родић, а одскора њен садашњи заступник госпођа Н. Плавшић.
3. Представка је 1. септембра 2015. године прослеђена Влади.
4. Влада је ставила примедбу на разматрање представки од стране Одбора. Пошто је размотрио примедбу Владе, Суд је одбацује.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

A. Парнични, извршни и стечајни поступак

5. Подносиоца представке рођена је 1941. године, а живи у Београду.
6. Општински суд у Обреновцу је 27. јуна 2001. године наложио друштвеном предузећу, *Холдинг – Прва Искра АД Бариц* (у даљем тексту: „дужник”), да подносиоцу представке исплати одређене износе на рачун накнаде за експроприсану непокретност, заједно са трошковима парничног поступка.
7. На предлог подносиоца представке у том смислу, 18. марта 2003. године Општински суд у Обреновцу наложио је извршење наведене пресуде и даље наложио дужнику да подносиоцу представке исплати трошкове извршења.
8. Агенција за приватизацију је 23. априла 2003. године наложила реструктурирање дужника подносиоца представке. Због тога је, чини се, извршни поступак у току против дужника обустављен.
9. Привредни суд у Београду је 29. фебруара 2016. године отворио стечајни поступак у односу на дужника. Подносиоца представке је прописно пријавила своја потраживања на основу горе наведене пресуде стечајној управи.
10. Стечајни поступак је још у току, а наведена судска пресуда је остала неизвршена до данас.
11. На основу јавно доступних информација дужник је и даље предузеће са претежно друштвеним капиталом (види <http://pretraga2.apr.rs/ObjedinjenePretrage/Search/Search>, приступ од 7. фебруара 2017. године).

Б. Поступак пред Уставним судом

12. Подносиатељка представке је 7. октобра 2011. године изјавила уставну жалбу Уставном суду. У смислу обештећења, ослањајући се на Закон о Уставном суду из 2007. године, подносиатељка представке тражила је, између осталог, накнаду претрпљене материјалне и нематеријалне штете због спорног неизвршења.

13. Подносиатељка представке је 15. маја 2012. године констатовала усвајање измена Закона о Уставном суду и сходно томе одредила своја потраживања за накнаду штете. Конкретно, на рачун материјалне штете, подносиатељка представке тражила је односне износе који су јој досуђени правоснажном пресудом у питању, док је за претрпљену нематеријалну штету тражила 1.000.000,00 српских динара (приближно 9.500,00 евра (ЕУР)).

14. Уставни суд је 21. маја 2014. године утврдио, у изреци одлуке, да је подносиатељка представке заиста претрпела повреду права на правично суђење у разумном року, као и повреду имовинских права и досудио јој ЕУР 1.000,00 на име нематеријалне штете у питању. Међутим, он је одбацио захтев за накнаду материјалне штете коју је подносиатељка представке тражила. Уставни суд је наложио убрзање спорног извршног поступка.

15. Уставни суд је у образложењу навео да је подносиатељка представке поднела захтев за накнаду материјалне штете ван рока. При томе се само позвао на члан 85. став 3. Закона о Уставном суду, према изменама из 2011. године, према коме се ти захтеви морају поднети истовремено са улагањем уставне жалбе.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

16. Релевантно домаће право у вези са статусом друштвених предузећа, као и у вези са извршним и стечајним поступцима, изнето је у предметима *Р. Качанор и друге подносиатељке представке против Србије* (бр. 2269/06 тим редом, ст. 57–64 и 71–76, 15. јануар 2008. године) и *Јовић и други против Србије* ((одлука), број 37270/11, ст. 88–93, 15. октобар 2013. године). Штавише, судска пракса Уставног суда у вези са друштвеним предузећима, заједно са релевантним одредбама у вези са уставним обештећењем на исти начин је изнета у одлуци о допуштености *Маринковић против Србије* ((одлука), број 5353/11, ст. 26 –29 и 31–44, 29. јануар 2013. године), пресуда у предмету *Маринковић против Србије* (број 5353/11, ст. 29–31, 22. октобар 2013. године) и одлука у предмету *Феризовић против Србије* ((одлука), број 65713/13, ст. 12–17, 26. новембар 2013. године). Најзад, релевантно домаће право у вези са поступком пред Уставним судом изнето је у предмету *Поп-Илић и други против Србије*, бр. 63398/13 и други, ст. 23–30, 14. октобар 2014. године.

ПРАВО

I. НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 6. СТ. 1. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1 ПРОТОКОЛА БРОЈ 1

17. Подносиатељка представке притуживала се због пропуста Гужене државе да изврши правоснажну судску пресуду донету у њену корист и због непостојања делотворног правног лека с тим у вези. Она се позвала на члан 6. став 1. и члан 13. Конвенције и члан 1. Протокола број 1, који у релевантном делу гласи како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.”

Члан 1. Протокола број 1.

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.”

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.”

A. Допуштеност

18. Влада је констатовала да је Уставни суд досудио подносиатељки представке одређени новчани износ на име накнаде претрпљене нематеријалне штете. Она је, такође, прећутно потврдила аргументе Уставног суда у вези са одбацивањем потраживања подносиатељке представке за накнаду материјалне штете. Подносиатељка представке је тако добила одговарајуће обештећење и изгубила статус жртве у смислу члана 34 . Конвенције.

19. Подносиатељка представке је потврдила своје притужбе.

20. Суд констатује да је Уставни суд заиста нашао да је подносиатељка представке претрпела повреду уставних права и досудио јој је одређену суму за накнаду нематеријалне штете. Међутим, за разлику од других сличних предмета (види, на пример, *Феризовић против Србије*, цитирана у горњем тексту, став 16), Уставни суд није наложио држави да из сопствених средстава исплати износе досуђене домаћом пресудом у питању. Наиме, иако је подносиатељка представке, када је уложила уставну жалбу, тражила накнаду и за материјалну и за нематеријалну штету у складу са тада важећим законом, и касније специфицирала та потраживања у складу са изменама

Закона о Уставном суду из 2011. године, Уставни суд је на крају одбацио њено потраживање на име материјалне штете као закаснело. Суд примећује да је он већ одбијао прелиминарне примедбе у предметима који покрећу питања као што је ово. Он не налази ниједан разлог да утврди другачије у овом предмету (види *Поп-Илић и други против Србије*, цитирана у горњем тексту, став 16). Даље, с обзиром на своју судску праксу Суд подсећа да се суме које је Уставни суд досудио подносиоцима представке на име накнаде нематеријалне штете не могу, такође, сматрати довољним обештећењем (*Стошић против Србије*, број 64931/10, ст. 66–68, 1. октобар 2013. године).

21. С обзиром на горе наведено, подносиоцима представке мора се и даље сматрати жртвом, у смислу члана 34. Конвенције.

22. Пошто притужбе подносиоцима представке нису ни очигледно неосноване у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције ни недопуштене по неком другом основу, оне се морају прогласити допуштеним.

Б. Основаност

23. Суд констатује да је домаћа пресуда која се разматра у овом предмету остала неизвршена до данас.

24. Суд подсећа да је често налазио повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1 Протокола број 1 уз Конвенцију у предметима који постављају питања слична питањима постављеним у овом предмету (види *Р. Качанор и друге подносиоцима представки*, цитирана у горњем тексту, ст. 115–116. и став 120, *Црнишанин и други подносиоци представки против Србије*, бр. 35835/05, тим редом, ст. 123–124. и ст. 133–134, 13. јануар 2009. године).

25. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела ниједну чињеницу нити убедљив аргумент који би могли да га убеди да донесе другачији закључак у овом предмету. Према томе, дошло је до повреда члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1.

26. Пошто је донео овај закључак, Суд сматра да није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (види, уз одговарајуће измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

27. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.”

А. Штета, трошкови

28. Подносиатељка представке тражила је да се Туженој држави наложи да јој исплати, из сопствених средстава: (i) суме досуђене правоснажном пресудом донетом у њену корист 27. јуна 2001. године као и утврђене трошкове извршног поступка; (ii) ЕУР 5.000,00 на име нематеријалне штете; и (iii) 87.500,00 српских динара (приближно ЕУР 710.00) за трошкове настале пред Уставним судом и самим Судом.

29. Влада је оспорила ова потраживања.

30. С обзиром на повреде утврђене у овом предмету и сопствену судску праксу (види, на пример, *Р. Качапор и друге подносиатељке представке*, цитирана у горњем тексту, ст. 123–26; и *Црнишанин и други*, цитирана у горњем тексту, став 139.), Суд сматра да се потраживања подносиатељке представке за накнаду материјалне штете у вези са исплатом преосталог дуга према пресуди морају прихватити. Влада према томе треба да подносиатељки представке исплати износе досуђене правоснажном домаћом пресудом донетом 27. јуна 2001. године, као и утврђене трошкове извршног поступка умањене за износе који су можда већ исплаћени у вези са наведеним пресудама.

31. Суд, даље, сматра да је подносиатељка представке претрпела одређени нематеријални губитак због повреда Конвенције утврђених у овом предмету. С обзиром на своју судску праксу (*Стошић против Србије*, број 64931/10, ст. 66–68, 1. октобар 2013. године), Суд подносиатељки представке досуђује ЕУР 2.000,00, умањено за све износе који су можда већ исплаћени с тим у вези на домаћем нивоу. Овај износ треба да покрије нематеријалну штету и трошкове.

Б. Законска камата

32. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку допуштеном;

2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1;

3. *Утврђује* да нема потребе да посебно разматра притужбу према члану 13. Конвенције;

4. *Утврђује*

(а) да Тужена држава треба да исплати подносиатељки представке, у року од три месеца, суме досуђене судском пресудом донетом у њену корист 27. јуна 2001. године, као и утврђене трошкове извршног поступка, умањене за износе који су можда већ исплаћени с тим у вези;

(б) да Тужена држава исплати подносиољки представке, у истом року, ЕУР 2.000,00 (две хиљаде евра), умањено за износе који су можда већ исплаћени с тим у вези на домаћем нивоу, на име нематеријалне штете, трошкова, заједно са порезом који се може наплатити подносиољки представке, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате;

(в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена;

5. *Одбија* преостали део захтева подносиољке представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 4. априла 2017. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Fatoş Aracı

Заменик секретара

Luis López Guerra

Председник